
ABDOMEN

ABDOMEN	består af	bugvægge bughule	
	fra til	ribbenskurvatur symfyse lyskeband hoftebenskam	
	indholder	bughinde bugorganer kar nerver	peritoneum
BUGVÆGGE			
	Forrest	Hud (yderst) Fascier Muskler Bughinde (inderst) I øvrigt lyskebandet lyskekanalen	ligamentum inguinale canalis inguinalis
	Bagest	Columna vertebralis Muskler	m. psoas major diafragma
	Loftet	Diafragma	når op i brystkassen
	Bunden	Bækkenbunden	diafragma pelvis

PERITONEUM

Hos mænd
Hos kvinder

Peritoneum viscerale

Mavesækkens krøs:

Tyndtamens krøs:

Tyktarmens krøs:

Peritoneum parietale

Serøs hinde (tunica serosa)

en lukket sæk
to åbninger til æggeledeerne

Beklæder organer
Danner dobbeltblade (krøs)
Krøs binder organer til bugvæg

Omentum minus: forbinder
mavesæk med leveren
Omentum majus: strækker sig fra
mavesækken ned over tarmene og
bagud til bugvæg

Mesenterium: forbinder
tyndtamerne (undtagen duodenum)
til bageste bugvæg (intestinum
tenue mesenteriale)

Colon ascendens og descendes
har ikke noget krøs,
Mesocolon transversum: forbinder
colon transversum med bageste
bugvæg
Mesocolon sigmoideum: forbinder
colon sigmoideum med bageste
bugvæg

beklæder bugvægge

CAVITAS ABDOMINALIS

bughulen

CAVITAS ABDOMINALIS PROPRIA

den egentlige bughule
inkluderer det store bækken

Spatium peritoneale:

intraperitoneale organer (peritonealiserede):

lever
milt
mavesæk
jejunum
ileum
colon transversum
colon sigmoideum

Spatium retroperitoneale:

store kar og nerver

aorta (abdominalis)
v, cava inferior

primært retroperitoneale organer:

parrede organer
nyrer/binyrer
nyrebækken
urinleder
testes/ovarier

sekundært retroperitoneale organer:

u-parrede organer
pancreas
duodenum
colon ascendens
colon descendens

CAVITAS PELVIS

i det lille bækken

AORTA ABDOMINALIS

Uparrede viscerale grene

til fordøjelseskanalen under diafragma
til lever og bugspytkirtel
til milt

Parrede viscerale grene

til nyrer, binyrer
til kønskirtler

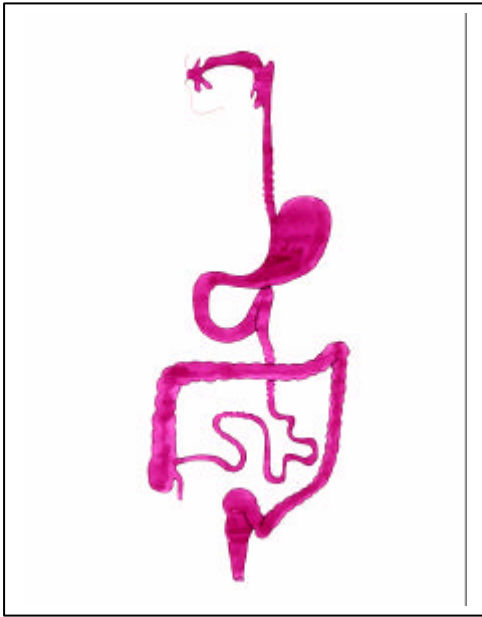
VENEBLOD

Fra uparrede organer

med undtagelse af leveren
via v. portae til leveren
her via lever-sinusoider (kapillærer)
videre til v. cava inferior
direkte til v. cava inferior

Fra parrede organer

MAVESÆK

gaster ("ventriklen")

i spatium peritoneale

opad til venstre

under diafragma

cardia (mavemunden)

til venstre for midtlinjen

ud for nederste brystvirvler

corpus ventriculi (kropdel)

fundus ventriculi (kuppeldel)

pars pylorica (nedre del)

pylorus (maveporten)

til højre for midtlinjen

ud for øverste lændehvirvel

to flader

forflade

bagflade

to kanter

curvatura major (til venstre)

her afgår omentum majus

curvatura minor (til højre)

her afgår omentum minus,

der forbinder mavesæk og

lever

Relationer

Lever

fortil

Bugspytkirtel

Milt

Venstre nyre

bagtil

Diafragma

opadtil og fortill

LAG i VENTRIKLEN

Tunica mucosa

Lyserød, løst bundet
Længdegående folder

Enlaget prismatisk secernerende epitel
Lamina propria

indeholder kirtler (gldl. gastricae)
rørformede
når til lamina muscularis mucosae
tømmer sig i tragte

corpus: dækceller (saltsyre)
          hovedceller (enzym)
pars pylorica: en slags celler (slim)

Tela submucosa

Løst bindevæv
Med kar og nerver
Indeholder ingen kirtler

Tunica muscularis

Veludviklet muskelkappe
m. sphincter pylori

ringmuskel
dannet af stratum circulare
regulerer udtømmning til duodenum

Tunica serosa

Peritoneum viscerale
På ventriklens overflade

TYNDETARM

Tyndtarm

4-5 m lang

Cirkulære folder (Plicae circulares)

Ca 1 cm høje

Består af Tunica mucosa og Tela submucosa

Aftager i størrelse

Villi intestinales

Ca 1 mm høje

Består kun af Lamina epithelialis og propria

Tarmkrypter

Ca ½ mm dybe

Lymfatisk væv

Lymfenoduli (små knuder)

enkelte (folliculi lymphatici)

grupper (Peyers plaques i ileum)

Lag

Tunica mucosa

Lamina epithelialis

Enlaget prismatisk epitel

Secernerende bægerceller

Lamina propria

Lamina muscularis mucosae

Tela submucosa

Kun kirtler i duodenum (Brunners)

Tunica muscularis

Glat muskulatur

Stratum circulare (tykt)

Stratum longitudinale (tyndt)

Tunica serosa

På næsten hele overflade

dog kun på forflade af duodenum

DUODENUM

Sekundært retroperitonealt organ (mindre bevægelig)

Bag intraperitoneale organer (lever)

Foran primært retroperitoneale organer (nyre, kar)

Første 25 cm

Begynder til højre for midtlinjen

Ud for første lændehvirvel

Hesteskoformet bue, konveks mod højre

Ender lavere og til venstre for midtlinjen

Galdegangen, ligger bag begyndelsesstykket

Pancreas, ligger i konkavitet

Fællesgang (ampulla duodeni)
Galdegang
Pancreasgang (ductus pancreaticus)
Åbning (papilla duodeni major)
i pars descendens duodeni
ringmuskel regulerer sekretstrømmen

LAG

Villi intestinales (med bæger celler)
Tarmkrypter (til lamina muscularis mucosae)
Stratum circulare tykkere end stratum longitudinale
Brunners kirtler (gldl. duodenales)
Eneste tarmafsnit med kirtler i tela submucosa
Sekret med basisk slim (neutraliserende)

JEJUNUM

Første 2/5 af
intestinum tenue mesenteriale
"den tomme tarm"

overgang til duodenum
en "bøjning" (flexura duodeno-jejunalis)
ingen speciel overgang/grænse til ileum

ILEUM

sidste 3/5
intestinum mesenteriale
"den snoede tarm"

lidt længere end jejunum
og cirkulære folder lidt lavere

ileo-coecalstedet
ostium ileo-coecale (åbning)
valva ileocoecalis (klap)
ringmuskel (glat)
regulering af gennemløb

Intestinum tenue mesenteriale

ligger i "ramme" dannet af colon
mesenterium, krøs
tilhæftning på bagvæg
langs skrå linje
oppefra venstre
ned mod højre
vifteformet og meget foldet
fedt, kar og nerver mellem bladene

TYKTARM

ingen villi og mange dybe tarmkrypter
meget lymfatisk væv
stratum circulare er veludviklet
stratum longitudinale i tre bånd (taeniae
plicae semilunare (halvmåneformede folder)
udposninger (haustra)
dråbeformede fedtfyldte sække (appendix epiploica)

COECUM

Blindtarmen

Ostium ileo-coecale indmunding fra ileum

spalten kan lukkes

Appendix vermiformis

ormeformet vedhæng

meget lymfatisk væv

har krøs

COLON

Colon ascendens

opad på bagvæg

fra coecum i højre side

til flexura coli dextra

bag leveren

ligger retroperitonealt

peritoneum på forflade

Colon transversum

på tværs

fra flexura coli dextra

til flexura coli sinistra

under milten

har krøs

tilhæftet bagvæg

langs vandret linje

Colon descendens

nedad langs bugvæg

fra flexura coli sinistra

til det lille bækken

ligger retroperitonealt

peritoneum på forflade

Colon sigmoideum

S-formet forløb

har krøs

tilhæftet på bagvæg

colon fortsætter i..

Rectum

sidste 12-15 cm

igennem diafragma pelvis

peritoneum på øverste del

under bækkenbunden

ender ved anus

m. sphincter ani (tværstrib.)

Canalis analis